Puolustusvaliokunnalle

Hallituksen esitys HE 253/2018 vp eduskunnalle kansallisen turvallisuuden huomioon ottamista alueiden käytössä ja kiinteistöomistuksissa koskevaksi lainsäädännöksi

Esitän otsikossa mainitusta hallituksen esityksestä eduskunnan puolustusvaliokunnalle asiantuntijalausuntonani kunnioittaen seuraavaa:

Hallituksen esitykseen sisältyviä lakiehdotuksia on pidettävä erittäin perusteltuina. Turvallisuustilanne on heikentynyt ja tilanteen heikentymiseen liittyy hybridivaikuttamiseksi luonnehdittavissa olevaa toimintaa hallituksen esityksen perusteluissakin kuvatuin tavoin. Myös Turvallisuuskomitea on aiemmin arvioinut ulkomaalaista maanomistusta kokonaisturvallisuuden näkökulmasta.

Siitä huolimatta, että hybridivaikuttamisen täydellinen estäminen onkin mahdotonta, on tärkeää, että lainsäädännöllä mahdollistetaan viranomaisten kannalta riittävät mahdollisuudet vaikuttaa turvallisuutta vaarantavan kiinteistöomistuksen syntymisen estämiseen. Sinänsä on selvää, että ehdotuksia viranomaiselle turvallisuuden nimissä annettavista valtuuksista on aina arvioitava myös niiden perusoikeusvaikutusten kannalta. Niiden onkin täytettävä perusoikeuksien rajoitusedellytysten edellytykset. Hallituksen esityksessä asiaa on arvioitu perusteellisesti.

Vaikka kiinteän omaisuuden hyödyntämistä osana hybridivaikuttamista samoin kuin turvallisuustilanteen heikkenemistä on asianmukaisesti kuvattu lakiehdotuksiin vaikuttaneina taustatekijöinä, asiaan liittyy myös muita tekijöitä. Yhteiskunnan keskeisiin elintärkeisiin toimintoihin liittyvien alueiden häiriötön käyttö niiden käyttötarkoituksen mukaisesti on kyettävä turvaamaan myös silloin, kun yleinen turvallisuustilanne ei ole heikkenemässä. Elintärkeät toiminnot tässä suhteessa riittävän pitävästi turvaavan lainsäädännön tarve onkin pitkälti riippumaton käsillä olevasta lyhyen aikavälin tilanteesta. Onkin huomattava, että meillä jo tällä hetkellä on omaisuuden lunastuksesta puolustustarkoituksiin annetun lain (1301/1996) kaltaista lainsäädäntöä. Ehdotetuilla lakiehdotuksilla pyritään vastaaviin tarkoituksiin mutta aiempaa kattavammin.

Hallituksen esityksessä omaksuttu ratkaisu, jossa lunastuksen ja etuoston edellytykset arvioidaan muilla kuin kokonaisturvallisuuden käsitteeseen liittyvillä kriteereillä, on perusteltu. Kokonaisturvallisuutta pidetään ennen kaikkea toimintamallina, jossa yhteiskunnan elintärkeät toiminnot turvataan viranomaisten, järjestöjen, elinkeinoelämän ja kansalaisten yhteistoimintana. Lunastuksen tai etuoston edellytyksenä käsitteen määritelmä olisi liian väljä eikä sen avulla voitaisi riittävällä tavalla määritellä viranomaistoimien edellytyksiä.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Turvallisuuskomitea
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
tk@turvallisuuskomitea.fi
www.turvallisuuskomitea.fi

Sihteeristö

Niiden kiinteistöjen määrä, joiden suhteen viranomaiset käyttäisivät niille lakiehdotuksissa ehdotettuja oikeuksia, ei välttämättä olisi suuri. Esityksen perusteluista käykin asianmukaisesti ilmi, että ehdotetun sääntelyn ensisijaisena tarkoituksena on toimia ennaltaehkäisevästi ja kiinteistönhankintaa ohjaavasti. Viranomaisilla on kuitenkin oltava tukenaan sääntely, jolla viime kädessä pystytään turvaamaan elintärkeitä yhteiskunnallisia etuja tilanteissa, joissa muut toimet osoittautuvat riittämättömiksi.

Hallitussihteeri Timo Kerttula

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Turvallisuuskomitea
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
tk@turvallisuuskomitea.fi
www.turvallisuuskomitea.fi